

Stiftelsen Kirkens Familievern

Til
Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo

Oslo 29. september 2012
J.nr. 36/2012

Høringsuttalelse – Forslag til endringer i barneloven: Samvær under tilsyn av offentlig oppnevnt tilsynsperson m.m.

Viser til høringsbrev av 20.06.2012, Stiftelsen Kirkens Familievern (SKF) vil med dette avgi hørings svar.

Generell bemerkning:

Høringsnotatets vektlegging av «barnet behov» ser SKF som viktig og positivt.

SKF forstår forventinger til at samvær med tilsyn gis som et tiltak i noen særlig saker, og ser at familievernet har kompetanse til å utføre dette tilsynet, men ikke innfor nåværende budsjettammer som skal dekke allerede lovpålagte oppgaver som terapi, mekling og utadrettet virksomhet.

SKF savner i denne høringen drøfting av familiedomstol i forhold til tilsyn under samvær; jfr. omtale av familiedomstol i NOU 2012:5 Bedre beskyttelse av barns utvikling. Opprettelse av familiedomstoler - en samling der alle barne- ungdoms- og familierelaterte saker er samlet i en og samme domstol - vil kunne medføre mer spesialisert kompetanse i domstolene og derigjennom kunne øke barns rettssikkerhet. SKF vil anbefale at det opprettes familiedomstoler.

I det følgende vil det bli gitt en nærmere tilbakemelding på de fire hovedforslagene til endringer i tilsynsordningen som fremkommer i høringsnotatet.

1. Høringsnotats forslag om å innføre to hovedformer for nivåinndelt tilsyn: «Beskyttet tilsyn» og «støttet tilsyn». Domstolen avgjør i pålegg hvilken form for tilsyn som skal iverksettes
Hva gjelder tilsynstjenesten, var det en ny oppgave for familievernet når denne kom, og det har vært mye uro innad i familievernet om hvordan ordningen skulle utføres. Det foreslås å utvide ordningen og dele tilsyn i to ulike kategorier, «Beskyttet tilsyn» og «Støttet tilsyn» med henholdsvis inntil 16 timer pr år, og 32 timer pr. år. Denne delingen støtter vi, og ser at det kan bli en mer fleksibel bruk av tilsyn ved at domstolen begrunner sitt vedtak og sier noe om hva type tilsyn det skal være. Ordningen med økt timeantall for støttet samvær oppfattes positivt med tanke på at samspillet skal kunne utvikle seg slik at «ordinært samvær» kan oppnås.

SKF spør om det bør vurderes hvem som belastes deler av de økonomiske omkostningene ved tilsynsordningen. Slik ordningen har vært og foreslås videreført, betaler samfunnet alle utgifter - tilsynets arbeidstid og reiseutgifter, inkl. kost. Det stilles ikke noen krav til samværsforelder i form av å

betale noe for tilsynet. Det bør vurderes om kostnadsdekning av tilsynet bør være behovsprøvd, samtidig som barnets behov må sikres. SKF vil videre foreslå at det er domstolen som tar omkostningen ved tilsynet.

2. Høringsnotats forslag om å gi barnevernet ansvar for å oppnevne tilsynsperson i saker vedr «beskyttet tilsyn» og familievernnet (Bufetat) beholder/får ansvaret ved «støttet tilsyn»

Familievernnet har hatt ansvar for tilsynsoppgaven siden ordningen ble innført. Utredningen viser at det er ulik erfaring med tilsynsoppgavene, men familievernnet har de siste årene bygget opp kompetanse om barn, konflikter, vold og overgrep i likhet med bl.a. barnevernet. Ut fra dette støttes deling av tilsynsoppgavene mellom det kommunale barnevernet og Bufetat/ Familievernnet. Dette begrunnes blant annet med høringsnotatets fremheving av at barnevernet allerede er inne i sakene eller at de burde komme inn i saker hvor «beskyttet tilsyn» er aktuelt. Slik sett er barnevernet kjent med saken/skal bli kjent med saken og barnet kjenner barnevernet. Familievernkontorene får en rolle i å bistå med å øke foreldre- og samspillskompetansen, en kompetanse familievernnet innehar. Det understrekes at det har vært og bør være terapi og mekling som er hovedoppgavene til familievernnet.

Familievernnet er allerede i dag preget av for små bevilgninger som medfører at ikke målet i forhold til de oppgaver en etter loven skal utføre nås. Et ytterligere pålegg om tilsyn vil dreie disse tjenestene enda mer bort fra allerede lovpålagte oppgaver, samt forbyggende arbeid overfor barn, unge og familier. Tjenestene vil lett miste fokuset på de familier der en ved tidlig hjelp kan endre en negativ utvikling. SKF vil påpeke at samværssaker er meget ressurskrevende og går på bekostning av familievernets øvrige oppgaver. Om den nye ordningen trer i kraft, må det kompenseres i form av økte ressurser; både stillinger og lokaler. SKF kan ikke se at høringsnotatet omtaler behov for økte ressurser i form av stillinger, men omtaler lokaler. Høringsnotatet nevner at Familievernnet ikke har egnede lokaler, noe vi støtter. Mangel på gode lokaler gjør det vanskelig å få til godt og utviklende samvær. SKF opplever at slik tilsynsordningen nå fungerer, har økonomiske hensyn en avgjørende plass i vurderingen av hvor og på hvilken måte tilsyn skal foregå. Ny tilsynsordning må legge opp til at alle familievernkontorene disponerer egnede lokaler til samvær; enten på familievernkontoret eller leies.

SKF vil videre anbefale en vurdering av om Bufetat i hver region i samarbeid med domstolen bør opprette et tilsynsorgan som har den løpende kontakt med domstolen i hver enkelt sak. Dette kan eventuelt legges til et familievernkontor i hvert fylke, som får et eget budsjett.

3. Høringsnotats forslag om å tilføye et nytt vilkår om «barns behov»

SKF vil fremheve at barn generelt sett har best av å vokse opp i sin familie, men dette kan og bør fravikes i tilfeller der det er til barnets beste. Det overordnede må være prinsippet om barnets beste. Høringsnotats fremtredende bruk av uttrykket «barnets behov» oppfatter SKF som positivt og styrkende for ordningen, og det vil innebære en vridning av dagens praksis som i noen grad kan sies å bygge på foreldrenes behov mer enn barnets.

SKF er særlig positive til at Domstolen i større grad skal vurdere om samvær i det hele tatt bør finne sted. Dette oppfattes å være i tråd med Raundalen utvalgets rapport, der det foreslås at det biologiske prinsipp skal svekkes (NOU 2012:5. s15). «Utvalget anbefaler et nytt prinsipp definert som prinsippet for utviklingsfremmende tilknytning innføre. Herunder anbefaler utvalget at terskelen for omsorgsovertakelse vurderes i forhold til følgende tre faktorer:

1. om tilknytnings- og relasjonskvaliteten mellom omsorgspersonene og barnet er utviklingsstøttene eller ikke
2. alvorlighetsgraden og stabilitet av omsorgssvikt (forsømmelser, manglende behandling eller opplæring, mishandling eller overgrep)

3. om omsorgspersonenes egenskaper (psykisk utviklingshemming, psykiske sykdom, rus) er av varig eller forbigående karakter»

SKF er av den oppfatning at disse vurderingene må legges til grunn også når det er snakk om tilsyn.

4. Høringsnotats forslag om å innføre formkrav og begrunnelsesplikt ved domstolpålegg

SKF er tilfreds med at tilsynets oppgaver begrenses, at det kreves en begrunnelse av domstolen og at domstolen har en plikt til å bestemme formål/tilsynsform med begrunnelse og fastsette nødvendige bestemmelser om iverksetting.

I forslaget er det presisert at Domstolen nå må begrunne en dom om tilsyn, og hvilken type tilsyn en ønsker. SKF er positive til at loven pålegger domstolen å fastsette vilkår for foreldre, slik som ruskontroll, terapi etc. SKF savner i høringsnotatet omtale av at det i dommen bør fremkomme lengde på tilsyn og hvordan tilsynssamværet skal vurderes og evalueres - med barnets stemme som må bli hørt både før og under tilsyn. SKF er av den oppfatning at det må være en løpende evaluering av tilsynet ut fra barnets behov og som sikrer en riktigst mulig innretning av det.

Vennlig hilsen

Benita Christensen
Direktør